

## Kúty 14 - História a súčasnosť obce Kúty (1968-1989) - 14. časť :)



Venované pamiatke Jozefa Poláka, rodáka, obyvateľa a bývalého predsedu Miestneho národného výboru obce Kúty.

### HISTÓRIA OBCE

#### Roku 1968

- **v januári** - takmer všetci obyvatelia Kútov sa postavili na stranu obrodného procesu v strane a v spoločnosti. S obrodným procesom nesúhlasili ľudia, proti ktorým bol namierený. Išlo hlavne o ľudí, ktorí sa skompromitovali v rokoch 1945-1960,

- **v máji** - bol v rozhlase uverejnený oznam predsedu MNV, ktorý vyzýval občanov-roľníkov, na ktorých boli spáchané krivdy v časocho násilnej kolektívizácie poľnohospodárstva, aby sa prihlásili na MNV,

Zakladajúci výbor Klubu priateľov MS v Kútoch

V á s p o z ý v a n a  
slávnostnú zakladajúcu  
schôdzu  
„KLUBU PRIATEĽOV MATICE SLOVENSKEJ“  
v Kútoch,

ktorá sa bude konať  
30. júna 1968 o 10,00 hod. v kinosále.

Účasť - kto sa cíti S l o v á k !!!



Pozvánka na schôdzu priateľov [Maticy slovenskej](#)

Približne 650 účastníkov znovuzaloženia Maticy slovenskej

- bola v obci znovu založená Miestna organizácia Maticy slovenskej. Na podnet MNV sa začala starať o všetko kultúrne vyžitie obce. Jedným z jej prvých krokov bolo založenie speváckeho súboru,

- hlavné námestie bolo premenované na Dubčekove,



Nášívka vyrábaná  
v Bavlnárskych závodoch



Hlavné námestie  
premenované na Dubčekove

- **v auguste** - v obci sa objavili nápisy a plagáty proti vstupu sovietskych vojsk do Československa,
- sa uskutočnil druhý pokus o vydávanie kútskeho časopisu, ktorý ľuďom vysvetľoval dianie v republike,
- v Kútoch boli vyrobené a šírené letáky podporujúce Alexandra Dubčeka a odsudzujúce vstup okupačných vojsk do ČSSR,
- MNV zasielalo listy s podobnými výzvami do miestnych a okolitých závodov,
- petíciu proti vstupu podpísalo 1 910 miestnych obyvateľov,



Podpisovanie prehlásenia proti vstupu vojsk  
(zozbieralo sa 1910 podpisov)

## Prehlásenie občanov mesta v roku 1968

*My občania obce Kúty prijali sme správu o nezákonnom obsadení našej ČSSR s neuveriteľnosťou a pocitmi veľkého rozhorčenia. Sme suverénnou socialistickou krajinou a život v tejto krajine si chceme riešiť sami. So žiaľom však musíme konštatovať, že sú to práve bratské socialistické krajiny na čele so ZSSR, ktoré nikým nepozvané vtrhli na naše územie a nezákonne ho okupujú. Tento čin, ktorý nemá obdobu v civilizovanom svete, ostro odsudzujeme.*

*Pri tejto príležitosti vyhlasujeme, že uznávame jedine vládu na čele so súdruhom Černíkom a prezidentom svobodom a predsedom Národného zhromaždenia Jozefom Smrkovským. Uznávame a jedine podporujeme ÚV-KSČS na čele s prvým tajomníkom Alexandrom Dubčekom.*

*Preto žiadame velenie okupačných vojsk v ČSSR a Veľvyslanectvo ZSSR v Prahe, aby bezodkladne podniklo kroky:*

- 1.) aby boli okamžite z územia ČSSR odvolené okupačné vojská Varšavskej zmluvy.
- 2.) aby boli z väzby uvoľnení naši legálne zvolení činitelia a bola im umožnená všetka práca vyplývajúca z ich funkcií.
- 3.) aby boli pre svoj účel uvoľnené všetky komunikačné prostriedky tak, aby mohli obyvateľstvu podávať nerušene objektívne správy.

4.) aby boli nahradené škody našej ČSSR vzniknuté okupáciou.

5.) aby boli vzatí na zodpovednosť činiteľa, ktorý dali pokyn k okupácii ČSSR.

Kúty, 22. VIII. 1968

Rada Miestneho národného výboru v Kútoch

- na domoch tých, čo schvaľovali príchod okupačných vojsk sa objavili nápisy "Kolaboranti",



Nápisy v obci

- bola v Hribove (na tzv. Valovni) postavená predajňa potravín,



Predajňa potravín postavená v roku 1968 kedysi a dnes

- mala obec celkovo viac ako 4 000 obyvateľov, z nich v produktívnom veku bolo asi 2 500. Približne 18 % občanov pracovalo v poľnohospodárstve, ostaní na rôznych úsekoch národného hospodárstva (v priemysle, v staveníctve, v doprave...),

- v Bavlnárskych závodoch pracovalo spolu 178 pracovníkov, z toho bolo 111 žien, v Kovotvare 215 pracovníkov a v ČSD (na miestnej železničnej stanici) 80 občanov. Zamestnancov JRD bolo okolo 180, zamestnancov ŠM asi 45. Za prácou dochádzalo asi 950 miestnych obyvateľov.





**Družstevné dožinky**

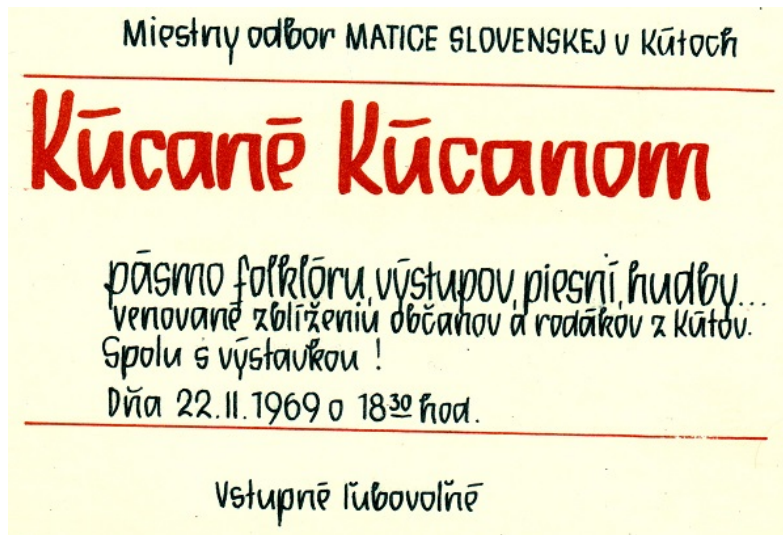
**V rokoch 1968-1969** - bol renovovaný interiér miestneho kostola. Pôvodné kostolné maľby boli zatreté novými. Pribudlo niekoľko sôch, ako aj vysoký obraz za oltárom, ktorý znázorňuje Ježiša, Pannu Máriu a Jozefa ako utekajú do Jeruzalema. Pôvodná drevená kazateľnica bola nahradená mramorovou. Na vrchu kazateľnice stojí anjel.



**Interiér kostola**

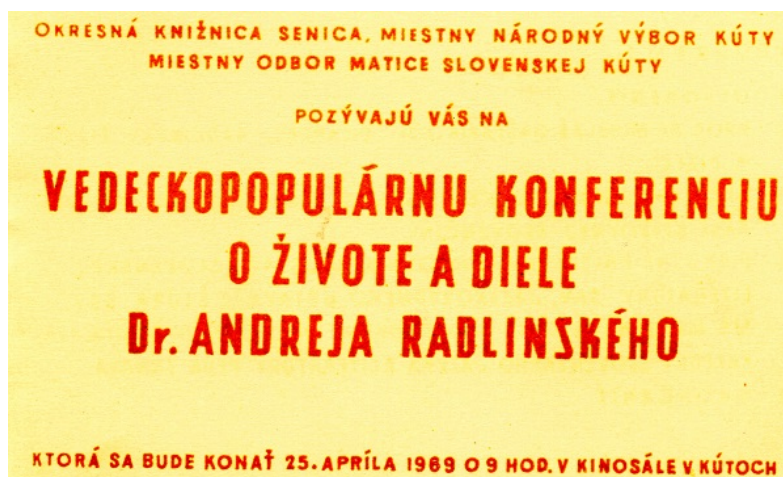
### **Roku 1969**

- JRD vybudovalo a ďalej rozširovalo pohostinstvo v bývalom Janičkovom mlyne, poľovníci dostavali v Kútskom lese Poľovnícku chatu. V oboch zariadeniach sa pravidelne konali hudobné zábavy,
- prevádzka MNV bola rozšírená o fekálny voz, služby autodopravy (4 vozidlá). V rámci prevádzky fungovalo krajčírstvo v Hribove u Ferú,
- vo dvore MNV boli rozšírené priestory prevádzkarne MNV a pre jej potreby vybudovaná jedna garáž,
- bolo zavedené pravidelné autobusové spojenie Bratislava-Kúty-Brno,
- začal fungovať miestny fotoateliér,
- pre potreby miestneho vodovodu bola vybudovaná nová studňa,
- bolo vybudované štrkovisko a nadjazd na ceste do Holíča,
- bolo v obci zriadené Obvodné veterinárne stredisko,
- sa započalo s výstavbou drogérie, predajne obuvi, predajne zeleniny a bola dokončená výstavba pohostinstva Raj, ktoré malo byť otvorené v roku 1970,
- sa v obci konali veľké oslavy pri príležitosti 50. výročia založenia divadla. Program Kúcania Kúcanom videlo asi 900 účastníkov podujatia. Boli medzi nimi aj obyvatelia iných obcí,



**Pozvánka na akciu Kúcania Kúcanom**

- bola lampami s neónovými výbojkami osvetlená Železničarska ulica,
- sa uskutočnila Vedeckopopulárna konferencia o živote a diele Dr. Andreja Radlinského,



**Pozvánka na konferenciu o Dr. Andrejovi Radlinskom**

- bolo započaté s výstavbou benzínovej pumpy, výstavbou závodu na závlahy (Závlahy Záhorie) a novej pošty na železničnej stanici s garážami,
- boli zbúrané miestnosti okolo zvonice. Stáť ostala iba veža, ktorá bola zrenovovaná,
- bolo v obci asi 120 telefónov,
- po ťažkostiach a očierňovaní, ktoré spôsobili predsedovi „starí komunisti“, odstúpil z funkcie predsedu MNV Jozef Polák. Obrodný proces v strane a spoločnosti a samozrejme aj v Kútoch zastavili normalizátori.



Obchody v starých domoch v roku 1969





Hostinec u Ferů v roku 1969 a dnes

### Roku 1970

- bol predsedom MNV obce František Škrha,
- mala obec 3 896 obyvateľov.

### Roku 1971

- asi po osemročnom úpadku Lokomotívy Kúty zbral si pod patronát futbalový oddiel a všetkých športovcov Bavlňársky závod. Jeho riaditeľom bol v tom čase kútsky rodák Stanislav Ulma. TJ bola premenovaná na TJ BZVIL. Vďaka tomuto patronátu vznikli nielen nové športové oddiely, napr. volejbalový, turistický, ale prišlo aj k rozšíreniu štadióna, v ktorého areáli bolo postavené nové kultúrne zariadenie. O päť rokov neskôr Kúty opäť postúpili do I. A futbalovej triedy,
- prechádzal cez obec 78 ročný Václav Kotal. Jeho Pochod mieru mal dĺžku 5 000 km.



Václav Kotal v Kútoch

**Do roku 1972** - bol knihovníkom miestnej knižnice Stanislav Vrba.

### Roku 1972

- bol predsedom MNV obce František Antálek,
- Kovotvar zriadil úplne novú prevádzku: Autoservis Kúty.

**Roku 1975** - bola dokončená stavba telocvične miestnej ZDŠ.

**Od roku 1976** - je predsedom Kovotvaru dpt. Celestín Hadidon.

**Roku 1977** - bola v Kovotvare dostavaná budova na výrobu húkačiek pre lode a lokomotívy.

**Roku 1979** - bolo svojpomocne vybudované tréningové futbalové ihrisko.

**V rokoch 1980-1987** - bol pre kútskych fanúšikov futbalu vydávaný Spravodaj FO.

**V 80-tych rokoch 20. storočia** - Kovotvar Kúty vyrábala: pozinkované vedrá, zaváracie hrnce, paráky, vandlíky,

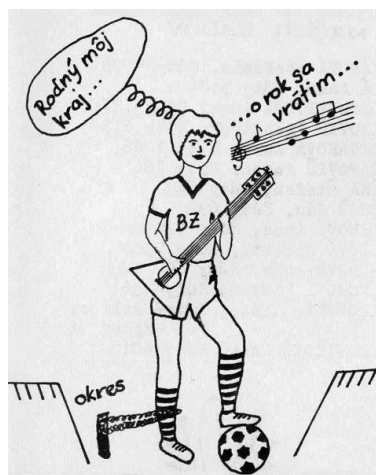
kropiace kanvy, húkačky, montážne lehátka a čističe vzduchu. V prevádzkach mimo obce boli vyrábané: plotové rámy, prehadzovačky štrkov, reflexné izolačné panely a fólie, dielenské regály, záhradné lavičky, dielenské stoly, kazety pre príborové súpravy, šperky, šicie potreby a drevené stavebnicové doplnky.

**Roku 1983** - znova vznikol kútsky stolnotenisový oddiel. Jeho prvými siedmymi členmi boli: Miroslav Komorný st., V. Šimek, B. Redkovský, Mudr. F. Ondriska, J. Palkovič, J. Húšťava, J. Valachovič.

#### **Roku 1984**

- šatovka, ktorá bola vyvinutá v Bavlárskych závodoch v Kútoch, získala medzinárodnú cenu na veľtrhu v Bruseli,

- kútski futbalisti prvýkrát od roku 1927 vypadli z krajskej súťaže do okresnej. Idea obrázku uverejneného v časopise Spravodaj FO sa naplnila o rok neskôr. Futbalové mužstvo sa vrátilo do krajskej ligy.



Kresba uverejnená  
v Spravodaji FO

**Roku 1987** - vznikla v obci pobočka holičskej ľudovej školy umenia (LŠU). Jej prvou učiteľkou sa stala Helena Komorná.

#### **Roku 1988**

- bol dokočený športový areál miestnej ZDŠ,

- bola dokončená stavba nového MNV,



Najstaršia budova Obecného úradu



Budova obecného úradu dnes

- postúpilo stolnotenisové družstvo mužov do krajskej súťaže.

**V rokoch 1988-1992** - vyrábal Kovotvar aj fotoaparáty značky Anso a iné, ktoré sa montovali z dovážaných komponentov a dodávali sa do obchodných sietí v bývalom Československu. V tom čase bolo družstvo prakticky jediným domácim dodávateľom fotoaparátov v bývalom Československu.

**Roku 1989** - bolo v budove Obecného úradu sprevádzkované kino.